

На основу члана 18. став 8, члана 19. став 7. и члана 21. став 7. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, бр. 113/2017, 91/2019, 153/2020, 92/2023, 94/2024 и 19/2025) и члана 15. став 1. Закона о Народној банци Србије („Службени гласник РС“, бр. 72/2003, 55/2004, 85/2005 – др. закон, 44/2010, 76/2012, 106/2012, 14/2015, 40/2015 – одлука УС, 44/2018 и 19/2025), Извршни одбор Народне банке Србије доноси

О Д Л У К У

О УСЛОВИМА И НАЧИНУ УТВРЂИВАЊА И ПРОВЕРЕ ИДЕНТИТЕТА ФИЗИЧКОГ ЛИЦА КОРИШЋЕЊЕМ СРЕДСТАВА ЕЛЕКТРОНСКЕ КОМУНИКАЦИЈЕ

I. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет

1. Овом одлуком уређују се услови и начин утврђивања и провере идентитета странке која је физичко лице, законског заступника те странке, странке која је предузетник и физичког лица које је заступник странке која је правно лице – коришћењем средстава електронске комуникације и без обавезног физичког присуства лица чија се идентификација врши у пословним просторијама обвезника (у даљем тексту: видео-идентификација).

Дефиниције

2. Поједини појмови у смислу ове одлуке имају следећа значења:

1) **обвезник** означава лице над којим Народна банка Србије врши надзор над применом закона којим се уређује спречавање прања новца и финансирања тероризма, а обухвата банку, друштво за управљање добровољним пензијским фондовима, даваоца финансијског лизинга, као и друштво за осигурање, друштво за посредовање у осигурању, друштво за заступање у осигурању и заступника у осигурању који имају дозволу за обављање послова осигурања живота (осим друштва за заступање и заступника у осигурању за чији рад одговара друштво за осигурање у складу са законом), те институцију електронског новца, платну институцију, јавног поштанског оператора и пружаоца услуга повезаних с дигиталном имовином у делу пословања који се односи на виртуелне валуте;

2) **странка** означава физичко лице и предузетника који, у складу са законом којим се уређује спречавање прања новца и финансирања

тероризма, врше трансакцију или успостављају пословни однос са обвезником, затим законског заступника физичког лица који у име тог лица врши трансакцију или успоставља пословни однос са обвезником, као и физичко лице које је заступник правног лица и које у име тог правног лица врши трансакцију или успоставља пословни однос са обвезником;

3) **средства електронске комуникације** јесу техничка средства и канали који омогућавају електронски пренос података, слике и/или звука између странке и обвезника у реалном времену;

4) **лични документ** јесте важећа исправа с фотографијом коју је издао надлежни орган (нпр. лична карта и пасош);

5) **заштитни елементи** су елементи личног документа чија је сврха смањење ризика од фалсификовања или неовлашћене измене тог документа (нпр. микротекст, оптички променљиве боје, *guilloche* елементи, дифракциони оптички променљиви елемент, рељефни елементи, *MLI* зона).

Врсте видео-идентификације

3. Видео-идентификација може да се спроводи као непосредна видео-идентификација или као посредна видео-идентификација.

Непосредна видео-идентификација означава поступак утврђивања и провере идентитета странке коришћењем средстава електронске комуникације уз обавезан разговор запосленог код обвезника са странком путем видео-везе, у реалном времену.

Посредна видео-идентификација означава поступак утврђивања и провере идентитета странке коришћењем средстава електронске комуникације чији је саставни део временски ограничена сесија у реалном времену у којој странка учествује употребом техничког решења обвезника које подразумева визуелно снимање, али без разговора запосленог код обвезника са странком у том поступку.

II. УСЛОВИ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПОСТУПКА ВИДЕО-ИДЕНТИФИКАЦИЈЕ

Унутрашњи акти

4. Обвезник који намерава да странкама понуди могућност видео-идентификације дужан је да унутрашњим актима ближе уреди спровођење поступка видео-идентификације и начин примене других одредаба ове одлуке, и то до дана достављања обавештења из тачке 30. став 1. ове одлуке.

Унутрашњим актима из става 1. ове тачке утврђује се најмање следеће:

1) опис поступка видео-идентификације, укључујући све податке о странци који се прикупљају у том поступку и врсте личних докумената који се користе за утврђивање идентитета странке;

2) категорије странака чији идентитет се утврђује, односно проверава у поступку видео-идентификације, у складу са овом одлуком и проценом ризика обвезника, затим специфичности тог поступка у односу на различите категорије странака, као и производе и услуге обвезника у вези с чијим уговарањем се спроводи поступак видео-идентификације;

3) категорије странака чији идентитет не може да се утврђује, односно проверава у поступку видео-идентификације, у складу са овом одлуком и проценом ризика обвезника;

4) делове поступка видео-идентификације који су у потпуности аутоматизовани и делове поступка који захтевају људску интервенцију, а нарочито податке који се прибављају непосредно од странке (усмено и/или писмено), податке који се аутоматски преузимају из личног документа и/или друге документације коју странка доставља, као и податке који се прибављају на други начин (из унутрашњих или спољних извора);

5) начин на који запослени код обвезника врши надзор и проверу поступка посредне видео-идентификације, укључујући утврђивање периода од завршетка тог поступка до обавештавања странке о успостављању пословног односа или о потреби достављања додатних података и/или докумената, као и додатне мере које обвезник предузима према странци у складу с тачком 19. ст. 3. и 4. ове одлуке;

6) подела и разграничење послова, као и дужности и одговорности које се односе на спровођење поступка видео-идентификације;

7) опис програма почетне обуке запослених код обвезника у складу са овом одлуком, као и редовне обуке тих запослених, осим обуке из тачке 5. став 2. одредба под 2) ове одлуке;

8) смернице из тачке 18. став 5. ове одлуке – ако обвезник намерава да спроводи непосредну видео-идентификацију;

9) начин чувања снимљеног материјала.

За примену и редовно ажурирање унутрашњих аката из ове тачке одговорно је овлашћено лице код обвезника, у смислу закона којим се уређује спречавање прања новца и финансирања тероризма. Унутрашње акте из овог става усваја и за њих је одговорно и највише руководство обвезника, које и надзире њихову примену.

Обука запослених

5. Видео-идентификацију може да спроводи само запослени код обвезника који је прошао посебну обуку за спровођење поступка видео-идентификације (у даљем тексту: запослени).

Обвезник је дужан да утврди програм обуке из става 1. ове тачке, који обухвата најмање следеће:

1) упознавање са одредбама закона којима се уређује спречавање прања новца, финансирања тероризма и финансирања ширења оружја за масовно уништење и релевантним подзаконским актима донетим на основу тих закона, као и са одредбама закона којим се уређује заштита података о личности;

2) упознавање са заштитним елементима и начином утврђивања аутентичности личних докумената;

3) упознавање с начином спровођења поступка видео-идентификације у складу са овом одлуком.

Просторије за видео-идентификацију

6. Поступак видео-идентификације спроводи се у посебној просторији обвезника која је физички одвојена од других просторија. Приступ просторији у којој се спроводи поступак видео-идентификације мора бити непрекидно контролисан и ограничен на запослене с дозволом приступа, уз обавезан видео-надзор.

Просторија из става 1. ове тачке у поступку посредне видео-идентификације означава просторију у којој се налазе техничко-технолошка опрема и документација које омогућавају спровођење поступка видео-идентификације.

Изузетно од става 2. ове тачке, ако се трећем лицу поверавају искључиво активности одржавања техничког решења које обвезник користи за спровођење поступка видео-идентификације, без поверавања активности спровођења тог поступка, обвезник је дужан да обезбеди да се техничко-технолошка опрема код тог трећег лица користи у безбедном радном окружењу, уз испуњење услова из става 1. ове тачке. Документација настала у поступку видео-идентификације из овог става води се и чува у електронском облику у складу с прописима и обвезник је дужан да обезбеди да та документација буде заштићена од неовлашћеног приступа и доступна искључиво овлашћеним лицима.

На поверавање активности имплементације и одржавања техничког решења које обвезник користи за спровођење поступка видео-идентификације примењују се одговарајући прописи којима се уређује пословање тог обвезника који се односе на поверавање активности трећим лицима.

Техничко решење

Карактеристике техничког решења

7. Видео-идентификација спроводи се у реалном времену и без прекида.

Обвезник је дужан да обезбеди техничко решење које омогућује пренос слике и/или звука у реалном времену.

Техничко решење из става 2. ове тачке треба да обезбеди и потпуно шифровани канал комуникације између странке и обвезника (енг. *end-to-end encryption*), тако да подаци током преноса не могу бити пресретнути, измењени или неовлашћено доступни трећим лицима. Техничко решење из овог става мора да користи и безбедне протоколе и криптографске алгоритме у складу с најбољим праксама, ради обезбеђивања поверљивости, аутентичности и интегритета размењених података.

Техничко решење из става 2. ове тачке мора да обезбеди и висок квалитет преноса слике и звука, повезаност са извором тачног времена током целог поступка, као и непрекидно снимање целог поступка видео-идентификације. У поступку посредне видео-идентификације, сваки прибављени снимак и/или фотографија мора да садржи податак о тачном времену снимања, који се обезбеђује применом квалификованог електронског временског жига.

Обвезник је дужан да у поступку посредне видео-идентификације обезбеди поуздана и проверена техничка решења која, поред услова из ст. 1. до 4. овог члана, омогућују и утврђивање аутентичности личног документа странке, као и проверу живости (енг. *liveness*) странке у реалном времену.

Провера живости из става 5. ове тачке означава процес којим се утврђује да ли биометријски податак странке који се користи за утврђивање, односно проверу идентитета странке (нпр. снимак лица странке) потиче од живог лица, које је непосредно присутно у реалном времену током утврђивања, односно провере његовог идентитета.

Провера живости из овог става може да укључи захтев странци да изврши одређене радње испред камере која снима лице странке, а које странка не може унапред да предвиди – нпр. захтев странци да прочита низ знакова и/или речи или захтев да покретима главе прати подручје насумично изабрано на екрану или захтев да помера главу у одређеном правцу (активна провера живости) или анализу биометријских карактеристика лица странке, без потребе да странка предузме било какву радњу – нпр. анализе микро-покрета лица, текстуре коже, структуре лица, рефлексије светлости и сл. (пасивна провера живости).

На техничко решење из ове тачке примењују се и одредбе одлуке којом се уређују минимални стандарди управљања информационо-комуникационим системом финансијске институције, односно другог обвезника.

Претходна процена техничког решења

8. Обвезник је дужан да спроведе претходну процену адекватности техничког решења из тачке 7. ове одлуке и да унутрашњим актима уреди начин процене тог решења и вођење евиденције ове процене, која треба да садржи најмање следеће:

1) процену адекватности тог решења у погледу потпуности и тачности података и докумената који се прикупљају, као и поузданости и аутентичности извора података који се користе;

2) процену утицаја коришћења тог решења на ризике у целокупном пословању обвезника, укључујући ризике од прања новца, финансирања тероризма и финансирања ширења оружја за масовно уништење, ризик отварања платних рачуна који се користе за пријем и пренос средстава која су стечена преварама и злоупотребима у вези са извршењем платних трансакција, оперативни ризик, укључујући правни ризик, ризик информационо-комуникационог система и безбедносне ризике у коришћењу овог решења, као и ризик усклађености пословања, укључујући репутациони ризик;

3) идентификацију мера за ублажавање ризика, као и активности за отклањање недостатака у вези с ризицима из одредбе под 2) овог става;

4) резултате тестова за процену ризика од преваре, укључујући ризике од преваре лажним представљањем и друге ризике у вези са информационо-комуникационим системом обвезника и безбедносне ризике, у складу са одлуком којом се уређују минимални стандарди управљања информационо-комуникационим системом финансијске институције, односно другог обвезника и овом одлуком;

5) резултате тестирања функционисања решења од почетка до краја (енг. *end-to-end*) поступка видео-идентификације у вези са странкама, производима и услугама за које ће моћи да се користи овај поступак у складу са унутрашњим актима.

Праћење примене техничког решења и интерне контроле

9. Обвезник је дужан да редовно прати и проверава примену техничког решења из тачке 7. ове одлуке, како би обезбедио његово функционисање у складу са овом одлуком.

Обвезник је дужан да размотри и документује најефикаснији начин праћења адекватности и поузданости примене техничког решења из става 1. ове тачке, при чему је дужан да примени следеће мере:

- 1) тестирање квалитета слике и звука, снимка, провере живости, личног документа и др.;
- 2) аутоматска упозорења и обавештења о раду техничког решења;
- 3) редовне аутоматске извештаје о квалитету (број успешно завршених видео-сесија, број техничких отказа, број падова перформанси и др.);
- 4) тестирање на основу узорка;
- 5) ручне контроле (системски и оперативни записи, безбедносне провере, провера снимка и сл.);
- 6) друге мере које сматра примереним.

Унутрашњим актима из тачке 4. став 1. ове одлуке обвезник утврђује и најмање следеће:

- 1) начин на који врши редовну интерну контролу квалитета, потпуности, тачности и адекватности података прикупљених током поступка видео-идентификације, сразмерно ризику од прања новца, финансирања тероризма и финансирања ширења оружја за масовно уништење којима је обвезник изложен, као и обим и учесталост тих контрола;
- 2) околности на основу којих се обавезно врше ванредне, односно ад хок контроле података из одредбе под 1) овог става, које укључују најмање следеће:
 - промене у изложености обвезника ризику од прања новца, финансирања тероризма и финансирања ширења оружја за масовно уништење,

- недостатке у функционисању техничког решења из тачке 7. ове одлуке које су откривене током интерних контрола, интерне ревизије или надзора Народне банке Србије,
- уочено повећање покушаја преваре у поступку видео-идентификације,
- промене правног оквира које непосредно или посредно утичу на поступак видео-идентификације или на пословање обвезника (нпр. промене прописа којима се уређују заштита података о личности, видео-идентификација, пословање обвезника или производ или услуга који се пружају на основу спроведеног поступка видео-идентификације).

Обвезник који спроводи посредну видео-идентификацију дужан је да унутрашњим актом уреди вршење редовне интерне контроле спровођења поступка посредне видео-идентификације најмање једном у годину дана.

Интерна контрола из става 4. овог члана подразумева преглед снимака спровођења поступка посредне видео-идентификације, на основу случајног узорка, који врши овлашћено лице код обвезника у смислу закона којим се уређује спречавање прања новца и финансирања тероризма или заменик тог лица.

Унутрашњим актом из става 4. ове тачке обвезник утврђује и поступање лица из става 5. те тачке ако током поступка интерне контроле утврди неправилности у спровођењу поступка посредне видео-идентификације, као и мере које се у том случају предузимају у циљу усклађивања са овом одлуком у најкраћем року.

Утврђивање мера обвезника за отклањање недостатака

10. Обвезник је дужан да у унутрашњим актима из тачке 4. став 1. ове одлуке утврди мере за отклањање недостатака ако се неки од ризика материјализовао или ако су идентификоване грешке које утичу на ефикасност и ефикасност техничког решења из тачке 7. ове одлуке. Ове мере укључују најмање следеће:

1) проверу свих пословних односа на које ти ризици и грешке утичу, како би се проценило да ли је обвезник применио потребне радње и мере познавања странке при успостављању пословног односа, при чему приоритет имају они пословни односи који носе највећи ризик од прања новца, финансирања тероризма и финансирања ширења оружја за масовно уништење;

2) узимајући у обзир податке и закључке из провере из одредбе под 1) ове тачке, процену да ли пословни однос из те одредбе треба да буде:

- предмет додатних радњи и мера познавања и праћења странке,
- предмет ограничења, као што су ограничења обима трансакција или услуге која се пружа (нпр. пружање услуге основног рачуна, без додатних погодности), док се не донесе коначна одлука о пословном односу,
- раскинут,
- пријављен Управи за спречавање прања новца,
- прекласификован у другу категорију ризика.

Лични документи

11. У поступку видео-идентификације могу се користити само лични документи који садрже заштитне елементе и машински читљиву зону.

Категорија ризика странке

12. Обвезник не може да утврђује и проверава идентитет странке, односно лица у поступку видео-идентификације у следећим случајевима:

1) ако је обвезник – на основу анализе ризика од прања новца, финансирања тероризма и финансирања ширења оружја за масовно уништење израђене у складу с прописима којима се уређује спречавање прања новца, финансирања тероризма и финансирања ширења оружја за масовно уништење – претходно сврстао физичко лице, предузетника или правно лице у категорију високог ризика од прања новца, финансирања тероризма или финансирања ширења оружја за масовно уништење;

2) ако је правно лице које успоставља пословни однос или врши трансакцију офшор правно лице;

3) ако се у власничкој структури правног лица које успоставља пословни однос или врши трансакцију јавља офшор правно лице;

4) ако је лице које успоставља пословни однос или врши трансакцију из државе која има стратешке недостатке у систему спречавања прања новца, финансирања тероризма и финансирања ширења оружја за масовно уништење;

5) ако странка спада у категорију странака чији идентитет обвезник не може да утврђује и проверава у поступку видео-идентификације а није странка из одредаба под 1) до 4) ове тачке, што је обвезник дужан да утврди унутрашњим актом, на основу процене ризика.

Сагласност странке

13. Обвезник је дужан да пре отпочињања поступка видео-идентификације прибави изричиту сагласност странке на цео поступак видео-идентификације, а нарочито на обраду података о личности у том поступку, као и на снимање слике и/или звука и чување снимљеног материјала у складу са законом.

Сагласност из става 1. ове тачке мора да се односи на тачно одређену врсту видео-идентификације из тачке 3. ове одлуке и мора бити снимљена.

Обвезник је дужан да странку претходно обавести о начину спровођења поступка видео-идентификације, подацима о личности који се обрађују у том поступку, сврси и правном основу обраде тих података, као и о томе да ће се давање сагласности из става 1. ове тачке снимити и чувати.

III. ПОСТУПАК ВИДЕО-ИДЕНТИФИКАЦИЈЕ

Утврђивање аутентичности личног документа

Провера заштитних елемената и података личног документа

14. Обвезник је дужан да у поступку видео-идентификације утврди аутентичност личног документа провером заштитних елемената тог документа и података које лични документ те врсте треба да садржи, и то:

- 1) података о странци: име, презиме, датум и место рођења, као и јединствени матични број грађана за држављане Републике Србије;
- 2) биометријских података о странци: фотографије и отиска прста и/или потписа;
- 3) података о личном документу: броја личног документа, датума издавања с роком важења, места издавања и назива издаваоца личног документа;
- 4) податка о пребивалишту, односно боравишту странке, осим ако тај податак није могуће утврдити непосредним (визуелним) увидом у лични документ, у ком случају се тај податак утврђује у складу с тачком 24. ове одлуке.

Обвезник је дужан да утврди да ли распоред података из става 1. ове тачке на личном документу, као и број, величина и фонт карактера

одговарају тој врсти личног документа. Нарочито је дужан да провери исправност броја личног документа (врсту, број и распоред карактера, као и место на личном документу).

Рок важења личног документа мора одговарати датуму његовог издавања и мора бити одређен у складу с прописима.

Обвезник је дужан да провери и да ли је лични документ оштећен и/или измењен, као и да ли је фотографија накнадно додата (нпр. залепљена, причвршћена).

Утврђивање аутентичности личног документа код непосредне видео-идентификације

15. У поступку непосредне видео-идентификације, проверу заштитних елемената личног документа који се могу визуелно препознати на светлу, односно при померању документа (нпр. оптички променљиве боје, дифракциони оптички променљиви елемент, *MLI* зона) и које лични документ те врсте треба да садржи, као и података из тачке 14. ове одлуке – врши запослени који је обучен у складу с тачком 5. ове одлуке. У ту сврху запослени може тражити од странке да пред камером окрене лични документ у одређеном смеру, да помера лични документ и/или да покрије руком његов одређени део.

Обвезник може у поступку непосредне видео-идентификације користити и тестирана и потврђена техничка решења чија је сврха да пруже помоћ запосленом при утврђивању аутентичности личног документа, не доводећи тиме у питање обавезе запосленог из става 1. ове тачке, као и техничка решења која омогућавају *NFC* (енг. *Near Field Communication*) очитавање личних докумената, ако лични документ странке садржи *NFC* чип.

Утврђивање аутентичности личног документа код посредне видео-идентификације

16. У поступку посредне видео-идентификације, аутентичност личног документа утврђује се употребом техничког решења из тачке 7. ове одлуке, помоћу којег се врши провера заштитних елемената тог документа и података из тачке 14. ове одлуке, уз обавезан надзор и проверу запосленог у складу с тачком 19. ове одлуке.

Утврђивање идентитета странке

Упоредивање с фотографијом из личног документа

17. Идентитет странке утврђује се упоређивањем њеног физичког изгледа с фотографијом из личног документа.

Упоредивање, разговор и процена код непосредне видео-идентификације

18. У поступку непосредне видео-идентификације, запослени упоређује податке из личног документа и са информацијама које му је странка пружила током разговора. У ту сврху запослени може тражити од странке да му саопшти неки од података који су наведени у личном документу а које би странка несумњиво морала да зна (нпр. свој датум рођења).

Запослени процењује да ли су одговори странке на постављена питања убедљиви, смислени и доследни.

Разговор запосленог са странком у поступку непосредне видео-идентификације обавља се на српском језику. Изузетно, разговор може да се обави и на енглеском језику, под условом да запослени поседује сертификат којим се доказује знање енглеског језика на напредном нивоу (најмање на нивоу С1 према Заједничком европском референтном оквиру за језике), и то сертификат који је издала овлашћена установа за учење страних језика, сертификат акредитованог филолошког факултета или међународно признат сертификат.

Изузетно од става 3. ове тачке, разговор запосленог с глувом или наглувом странком може се обављати употребом знаковног језика ако запослени поседује одговарајући сертификат за употребу тог језика.

Обвезник је дужан да унутрашњим актима утврди смернице за разговор запосленог са странком, у складу са овом одлуком.

Упоредивање, процена и провера код посредне видео-идентификације

19. У поступку посредне видео-идентификације, обвезник је дужан да ради утврђивања идентитета странке обезбеди следеће:

1) да се све фотографије и/или видео-снимци у том поступку снимају у одговарајућим условима осветљења и да се направе с

неопходном јасноћом, како би се омогућило правилно утврђивање идентитета странке;

2) да се све фотографије и/или видео-снимци сниме у реалном времену, тј. у тренутку спровођења поступка утврђивања идентитета странке, што се потврђује податком о тачном времену снимања, применом квалификованог електронског временског жига;

3) да се изврше провере живости из тачке 7. став 5. ове одлуке;

4) да се изврши упоређивање снимљених фотографија и/или видео-снимака прибављених током провере из одредбе под 3) овог става с фотографијом из личног документа странке.

Утврђивање идентитета странке из става 1. ове тачке спроводи се уз обавезан надзор и проверу запосленог који је обучен у складу с тачком 5. ове одлуке. Надзор и провера из овог става спроводе се пре успостављања пословног односа са странком, односно извршења трансакције.

Изузетно од става 2. ове тачке, надзор и провера запосленог из тог става могу се спровести и у року од 72 часа након завршетка поступка посредне видео-идентификације, односно успостављања пословног односа са странком, уз примену додатних појачаних мера према странци у том периоду, укључујући праћење њених трансакција и ограничење укупног износа трансакција које странка може извршити у том периоду.

Обвезник је дужан да, ради спречавања превара и злоупотреба, поред свих мера које примењује у складу са овом одлуком и прописима којима се уређује спречавање прања новца, финансирања тероризма и финансирања ширења оружја за масовно уништење и без обзира на то у коју је категорију ризика сврстана странка – предузима посебне додатне мере према странци из ове тачке и у периоду од 30 дана од дана успостављања пословног односа, укључујући праћење њених трансакција и ограничење укупног износа трансакција које странка може извршити у том периоду.

Упоредивање с већ прибављеним подацима

20. Ако обвезник већ поседује одређене податке о странци (нпр. странка већ користи одређене услуге обвезника), дужан је да их упореди с подацима које је прибавио у току поступка видео-идентификације.

Утврђивање идентитета законског заступника физичког лица

21. Ако у име физичког лица пословни однос успоставља, односно трансакцију врши законски заступник, идентитет тог законског заступника може да се утврђује само у поступку непосредне видео-идентификације.

У поступку из става 1. ове тачке, запослени је дужан да утврди и идентитет заступаног лица у складу с прописима којима се уређује спречавање прања новца и финансирања тероризма.

Запослени је дужан да од странке – законског заступника физичког лица затражи да пред камером покаже и лични документ заступаног лица, односно другу службену исправу на основу које се утврђује идентитет тог лица, као и јавну исправу којом се доказује својство његовог законског заступника.

Лични документ из става 3. ове тачке мора да испуњава услове из тачке 11. ове одлуке, а његову аутентичност запослени утврђује у складу с тач. 14. и 15. ове одлуке.

Потврђивање идентитета странке

Начин потврђивања идентитета

22. Обвезник је дужан да обезбеди потврду идентитета странке у току поступка видео-идентификације коришћењем једнократне лозинке (енг. *One Time Password – OTP*) или генерисањем сигурносног кода у оквиру апликативног решења обвезника, ако странка већ користи то решење, или електронским потписом или другим начинима сигурне аутентификације.

Једнократну лозинку или сигурносни кôд из става 1. ове тачке обвезник странци доставља на број телефона који ће странка користити за комуникацију са обвезником у вези с пословним односом који с њим успоставља, односно трансакцијом коју врши у складу са овом одлуком. Странци – заступнику правног лица обвезник једнократну лозинку или сигурносни кôд доставља на број телефона који ће тај заступник користити за комуникацију са обвезником у вези с пословним односом који у име заступаног правног лица с њим успоставља, односно трансакцијом коју врши у складу са овом одлуком. Обвезник је дужан да обезбеди да време важења једнократне лозинке буде ограничено на период који је потребан за потврђивање идентитета странке, као и да утврди број неуспешних покушаја уношења једнократне лозинке или сигурносног кода након којих тај кôд, односно та лозинка престају да важе.

Поред потврде идентитета из ст. 1. и 2. ове тачке, у поступку посредне видео-идентификације обвезник може предузети и додатне мере, као што су обављање телефонског позива или видео-позива са

странком или достављање одговарајућих података непосредно на адресу странке из личног документа или на верификовану имејл адресу.

Обвезник је дужан да обезбеди постојање и чување записа о потврди идентитета странке из ове тачке, у складу са одлуком којом се уређују минимални стандарди управљања информационо-комуникационим системом финансијске институције, односно другог обвезника и овом одлуком.

Услов за завршетак поступка видео-идентификације

23. Поступак видео-идентификације може се завршити само ако је идентитет странке потврђен у складу с тачком 22. ове одлуке.

Прибављање докумената

24. Обвезник је дужан да пре успостављања пословног односа, односно извршења трансакције са странком чији је идентитет утврђен у складу са овом одлуком – прибави и копију личног документа који је странка користила у овом поступку, као и копије докумената из тачке 21. став 3. ове одлуке, које чува у складу са законом.

Ако из копије личног документа странке из става 1. ове тачке није могуће прибавити податак о пребивалишту, односно боравишту странке или други податак прописан законом којим се уређује спречавање прања новца и финансирања тероризма, обвезник је дужан да прибави и прочитан извод личног документа странке, односно копију друге службене исправе која садржи тај податак (нпр. саобраћајне дозволе или решења о утврђивању пореза на имовину), а ако из објективних разлога податак који недостаје није могуће прибавити ни на тај начин – тај податак прибавља се непосредно од странке.

Непосредним прибављањем из става 2. ове тачке сматра се усмено прибављање податка из тог става у току поступка непосредне видео-идентификације, односно писмено прибављање тог податка у току поступка посредне видео-идентификације, уз достављање копије документа или другог доказа којим се тај податак потврђује (нпр. рачун за телефон или комуналне услуге који садржи тај податак или изјава странке дата под пуном материјалном и кривичном одговорношћу) пре успостављања пословног односа, односно извршења трансакције из става 1. ове тачке.

Копијом, односно очитаним изводом из ст. 1. до 3. ове тачке сматра се и дигитализовани (нпр. скенирани или фотографисани) документ из тог става.

Снимање поступка и чување снимка

25. Обвезник је дужан да обезбеди непрекидно снимање целог поступка видео-идентификације, укључујући сагласност странке из тачке 13. ове одлуке. На том снимку све време морају бити видљиви датум и време снимања.

Поступак непосредне видео-идентификације снима се у облику видео-звучног записа и на том снимку, поред датума и времена снимања, све време морају у потпуности бити видљиви и лице странке и лице запосленог који спроводи поступак видео-идентификације.

Снимак из става 1. ове тачке саставни је део досијеа странке и обвезник је дужан да га чува у свом систему на начин и у роковима прописаним законима којима се уређују спречавање прања новца и финансирања тероризма и заштита података о личности и у формату који омогућује накнадне провере тог снимка.

Прекид поступка

26. Поступак видео-идентификације обавезно се мора прекинути у следећим случајевима:

1) ако није могуће обезбедити непрекидан пренос слике и/или звука (нпр. због краткотрајног нестанка слике и/или звука или замрзавања слике) или пренос високог квалитета (нпр. слика није оштра и јасна, осветљење је лоше, недостају боје, појављују се линије на екрану и/или шум);

2) ако је просторија у којој се странка налази у току поступка слабо осветљена или је у тој просторији бука, услед чега није могуће утврдити аутентичност личног документа или идентитет странке или није могуће разговетно чути гласове странке и запосленог током поступка непосредне видео-идентификације;

3) ако се у току поступка појави било каква сумња у аутентичност личног документа и/или идентитет странке;

4) ако због других сметњи у комуникацији, преносу слике и/или звука или због других околности запослени не може да утврди аутентичност личног документа или идентитет странке.

Идентитет странке која је учествовала у поступку који је прекинут на основу става 1. ове тачке утврђује се увидом у лични документ странке уз њено обавезно физичко присуство код обвезника у складу са законом којим се уређује спречавање прања новца и финансирања тероризма.

Изузетно од става 2. ове тачке, идентитет странке из тог става може се утврдити и у новом поступку видео-идентификације, осим у случају из става 1. одредба под 3) ове тачке, али само ако је претходни поступак прекинут због околности која се може отклонити (нпр. технички проблеми) и тек по отклањању те околности. Нови поступак спроводи се као да претходног није ни било, те је обвезник дужан да поново прибави сагласност странке у складу с тачком 13. ове одлуке.

Обвезник је дужан да, у складу с проценом ризика од прања новца, финансирања тероризма и финансирања ширења оружја за масовно уништење, унутрашњим актима утврди највећи могући број неуспешних покушаја спровођења поступка видео-идентификације након којих се идентитет странке мора утврдити у складу са ставом 2. ове тачке.

IV. ПОВЕРАВАЊЕ ПОСЛОВА ВИДЕО-ИДЕНТИФИКАЦИЈЕ

Посебни услови за поверавање

27. Ако је обвезник поверио утврђивање и проверу идентитета странке трећем лицу, у складу са одредбама закона којим се уређује спречавање прања новца и финансирања тероризма које се односе на поверавање вршења појединих радњи и мера познавања и праћења странке трећем лицу – то треће лице може да утврђује и проверава идентитет странке у поступку видео-идентификације у складу са овом одлуком, али само под условом да и то треће лице може да се подведе под појам обвезника из тачке 2. одредба под 1) ове одлуке и да је на листи обвезника из тачке 30. став 7. ове одлуке.

Обвезник из става 1. ове тачке дужан је да пре и током пословног односа с трећим лицем из тог става, у складу с проценом ризика, обезбеди следеће:

1) примену и поступање трећег лица у складу са унутрашњим актима обвезника који се односе на спровођење поступка видео-идентификације, као и у складу са уговором о поверавању, што се постиже редовним извештавањем, континуираним праћењем, проверама у просторијама трећег лица или тестирањем узорака;

2) спровођење процене како би обезбедио да је треће лице довољно опремљено и способно да спроведе поступак видео-идентификације, што може укључити процену обуке запослених, технолошке подобности и управљања подацима код трећег лица;

3) обавештавање обвезника о свим предложеним променама поступка видео-идентификације код трећег лица или о било каквој модификацији техничког решења.

Чување података код трећег лица

28. Ако треће лице из тачке 27. ове одлуке чува податке о странкама, укључујући фотографије, видео-записе и/или документе прибављене током поступка видео-идентификације, обвезник треба да обезбеди и следеће:

1) да се само неопходни подаци о странкама прикупљају и чувају у читљивом формату у складу са законом;

2) да је приступ подацима о странкама строго ограничен и да постоји евиденција додељених и укинutih права приступа тим подацима;

3) да се примењују одговарајуће безбедносне мере како би се обезбедило да су подаци о странкама заштићени;

4) да се јасно утврди рок чувања података о странкама;

5) да се утврде услови и начин враћања података о странкама обвезнику и безбедног брисања тих података из информационо-комуникационог система трећег лица.

Сходна примена матичног прописа о поверавању

29. На поверавање из тачке 27. став 1. ове одлуке примењују се и одговарајући прописи којима се уређује пословање обвезника из тог става а који се односе на поверавање активности трећим лицима.

V. ОБАВЕШТАВАЊЕ И НАДЗОР НАРОДНЕ БАНКЕ СРБИЈЕ

Обавештавање Народне банке Србије

30. Обвезник који намерава да странкама понуди могућност видео-идентификације у складу са овом одлуком дужан је да о томе обавести Народну банку Србије најмање 30 дана пре дана почетка пружања те могућности и да јој уз то обавештење достави документацију којом доказује да су испуњени услови за спровођење поступка видео-идентификације утврђени овом одлуком, и то:

1) унутрашње акте из тачке 4. ове одлуке;

2) доказ да су запослени код обвезника који ће спроводити поступак видео-идентификације обучени у складу с тачком 5. ове одлуке;

3) списак свих држава (укључујући Републику Србију) – издавалаца личних докумената за чије су утврђивање аутентичности запослени код обвезника прошли посебну обуку, са одговарајућим доказом о томе који је издало министарство надлежно за унутрашње послове или други прихватљив организатор обуке (за личне документе Републике Србије), односно надлежни страни орган;

4) доказ да обвезник располаже одговарајућим просторијама за спровођење поступка видео-идентификације, у складу с тачком 6. ове одлуке;

5) доказ да обвезник располаже техничким решењем из тачке 7. ове одлуке, који садржи опис карактеристика и начина функционисања тог решења, укључујући претходну процену тог техничког решења из тачке 8. ове одлуке.

Ако обвезник намерава да странкама понуди могућност непосредне видео-идентификације, дужан је да Народној банци Србије уз обавештење из става 1. ове тачке, поред документације из тог става, достави и сертификат из тачке 18. став 3. ове одлуке – ако ће се поступак непосредне видео-идентификације код обвезника спроводити и на енглеском језику, односно сертификат из тачке 18. став 4. ове одлуке – ако ће се поступак непосредне видео-идентификације код обвезника спроводити и на знаковном језику.

Ако обвезник поверава послове непосредне видео-идентификације у складу с тачком 27. ове одлуке, дужан је да Народној банци Србије достави и одлуку о поверавању тих послова, која садржи податке о пословном имену и седишту обвезника коме се ти послови поверавају.

У обавештењу из става 1. ове тачке обвезник је дужан да наведе коју врсту видео-идентификације намерава да понуди странкама, као и да ли могућност видео-идентификације намерава да понуди свим странкама у смислу ове одлуке или само одређеној категорији лица (нпр. да могућност видео-идентификације понуди странци која је физичко лице, али не и предузетницима и правним лицима).

Обвезник из става 1. ове тачке дужан је да запосленима у Народној банци Србије, након подношења обавештења из става 1. ове тачке а пре истека рока из тог става, обезбеди приказ, тј. демонстрацију целокупног поступка видео-идентификације у реалном времену, за све

категорије лица којима намерава да понуди могућност видео-идентификације.

Рок из става 1. ове тачке рачуна се од дана достављања уредне документације из тог става.

Народна банка Србије на својој интернет презентацији објављује листу обвезника који су доставили обавештење и уредну документацију из ст. 1. до 3. ове тачке.

Промена околности након обавештења Народне банке Србије

31. Обвезник је дужан да без одлагања обавести Народну банку Србије о свакој промени аката, документације, података, техничког решења и других околности из тачке 30. став 1. ове одлуке која је наступила у периоду од подношења његовог обавештења из тог става до истека рока из тог става.

Након истека рока из тачке 30. став 1. ове одлуке, обвезник је дужан да претходно обавести Народну банку Србије о свакој намераваној промени унутрашњих аката која може битно утицати на поступак видео-идентификације, као и о свим другим околностима услед којих долази до другачијег начина спровођења тог поступка у односу на поступак видео-идентификације о којем је Народна банка Србије раније обавештена, уз достављање документације из тачке 30. ове одлуке која се мења услед тих промена.

Надзор Народне банке Србије

32. Након почетка спровођења поступка видео-идентификације, обвезник је дужан да на захтев Народне банке Србије достави све акте, друге документе и податке у вези са спровођењем тог поступка, укључујући и доказе о проверама и интерним контролама које је спровео у складу са овом одлуком и мерама које је предузео да би отклонио утврђене недостатке.

Ако код обвезника утврди неправилности у спровођењу поступка видео-идентификације, Народна банка Србије може – поред других мера утврђених законима којима се уређује спречавање прања новца, финансирања тероризма и финансирања ширења оружја за масовно уништење и другим прописима – наложити обвезнику да обустави спровођење поступка видео-идентификације.

VI. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

33. Обвезници који спроводе поступак видео-идентификације у складу са Одлуком о условима и начину утврђивања и провере идентитета физичког лица коришћењем средстава електронске комуникације („Службени гласник РС“, бр. 15/2019, 84/2020 и 49/2021 – у даљем тексту: Одлука) дужни су да у року од шест месеци од дана ступања на снагу ове одлуке ускладе своје пословање и унутрашње акте са одредбама ове одлуке.

Техничка решења која се користе за спровођење поступка видео-идентификације у складу са Одлуком прилагодиће се, ако је неопходно, одредбама ове одлуке у року од годину дана од дана ступања на снагу ове одлуке.

34. Поступци започети у складу са Одлуком по обавештењима која су достављена до дана ступања на снагу ове одлуке – окончаће се у складу са одредбама Одлуке.

35. Даном ступања на снагу ове одлуке престаје да важи Одлука о условима и начину утврђивања и провере идентитета физичког лица коришћењем средстава електронске комуникације („Службени гласник РС“, бр. 15/2019, 84/2020 и 49/2021).

36. Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

ИО НБС бр. 14
7. маја 2026. године
Београд

Председавајућа
Извршног одбора Народне банке Србије
Г у в е р н е р
Народне банке Србије

Др Јоргованка Табаковић, с.р.